

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 642

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 24 iulie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
191.	— Lege pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată	2
558.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată	3
★		
192.	— Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat.....	3–4
559.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat	4
★		
194.	— Lege pentru completarea Legii asistenței sociale nr. 292/2011.....	5
561.	— Decret privind promulgarea Legii pentru completarea Legii asistenței sociale nr. 292/2011.....	5
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
Decizia nr. 125 din 20 martie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale alin. (5 ¹) al aceluiași articol din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice		6–8
Decizia nr. 127 din 20 martie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice		8–10
Decizia nr. 387 din 5 iunie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și ale art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii		11–16

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI**

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE**pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 942 din 23 decembrie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 250/2003, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

1. **La articolul 1, alineatul (2) se abrogă.**

2. **La articolul 1, alineatele (3), (5) și (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„(3) Persoanele juridice care desfășoară activități de comerț cu amănuntul și cu ridicata, așa cum acestea sunt definite de Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele care desfășoară activități de prestări de servicii, care realizează anual o cifră de afaceri mai mare de 50.000 euro în echivalent lei, au obligația să accepte ca mijloc de plată și cardurile de debit, și cardurile de credit prin intermediul unui terminal POS și/sau al altor soluții moderne de acceptare. Prin activitatea de prestări de servicii, în sensul prezentului alineat, se înțelege operațiunea definită la art. 271 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

.....
(5) Persoanele juridice prevăzute la alin. (1) și (3) pot oferi serviciul de avans în numerar la terminalele de plată în baza contractelor încheiate cu instituțiile acceptante și pot acorda avansuri în numerar, potrivit prezentei ordonanțe de urgență. Acestea afișează la loc vizibil semnul privind acordarea acestui serviciu, precum și informații privind costurile serviciului.

(6) Avansul prevăzut la alin. (5) se evidențiază distinct pe chitanța emisă de terminalul de plată și nu poate depăși suma de 200 lei. Tranzacțiile privind avansul în numerar se asimilează retragerilor de numerar de la bancomate, iar comisioanele aferente tranzacțiilor se stabilesc conform contractelor în vigoare între părți. Comercianții pot percepe de la titularul cardului un comision care nu poate depăși 1% din valoarea avansului acordat.”

3. **La articolul 2, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„Art. 2. — (1) Instituțiile acceptante de carduri au obligația de a instala terminale de plată în termen de maximum 30 de zile de la data solicitării. Instalarea terminalelor de plată se face la solicitarea operatorilor economici, instituțiilor publice, persoanelor juridice prevăzute la art. 1 alin. (1), precum și a comercianților prevăzuți la art. 1 alin. (3), în baza contractelor încheiate în acest scop, în toate locurile indicate de aceștia.

(2) Agenții economici, instituțiile publice și persoanele juridice prevăzute la art. 1 vor întreprinde măsurile necesare pentru a instala terminale de plată, având posibilitatea de a-și alege instituția acceptantă.”

4. **La articolul 2, alineatul (21) se abrogă.**

5. **La articolul 2, alineatele (3)—(5) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„(3) Cheltuielile cu achiziționarea și instalarea terminalelor de plată vor fi suportate de către instituțiile acceptante.

(4) Cheltuielile cu administrarea și operarea terminalelor de plată se vor stabili prin contractele încheiate cu instituțiile desemnate potrivit alin. (2).

(5) Instituțiile acceptante de carduri, prevăzute la alin. (1), vor întreprinde măsurile corespunzătoare pentru asigurarea infrastructurii și a dotărilor proprii, în vederea ordonării plăților prin intermediul mijloacelor moderne de plată și a realizării transferului între contul de card și contul beneficiarilor sumelor plătite, până la datele prevăzute la art. 1.”

6. **La articolul 3 alineatul (1), literele b), h) și i) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„b) nerespectarea prevederilor art. 2;

.....
h) refuzul instituțiilor acceptante de carduri de a instala terminale de plată în termenul prevăzut la art. 2 alin. (1);

i) lipsa asigurării infrastructurii și a dotărilor necesare pentru acordarea avansurilor în numerar la terminalele de plată de către instituțiile acceptante de carduri;”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

FLORIN IORDACHE

PREȘEDINTELE SENATULUI

CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 19 iulie 2018.

Nr. 191.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 18 iulie 2018.
Nr. 558.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 401 din 20 iulie 2001, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatele (2), (4) și (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Pentru sumele acordate ca ajutor social, conform prevederilor prezentei legi, una sau mai multe persoane majore apte de muncă, raportat la cuantumul ajutorului social din familia beneficiară, au obligația de a presta lunar, la solicitarea primarului, acțiuni sau lucrări de interes local, fără a se putea depăși regimul normal de lucru și cu respectarea normelor de securitate și igienă a muncii.

.....
(4) Orele de muncă prevăzute la alin. (2) și (3) se însumează pentru toate persoanele apte de muncă din familia beneficiară de ajutor social și se calculează proporțional cu cuantumul ajutorului social de care beneficiază familia sau persoana singură, cu un tarif orar corespunzător salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, raportat la durata medie lunară a timpului de muncă.

.....
(6) În situația în care persoana nominalizată să efectueze acțiunile sau lucrările de interes local se află în incapacitate temporară de muncă sau și-a pierdut total ori parțial capacitatea de muncă, obligația de a presta acțiunile sau lucrările de interes local prevăzute la alin. (2) se transferă celorlalte persoane apte de muncă din familie, cu acordul primarului.”

2. La articolul 6, după alineatul (9) se introduce un nou alineat, alineatul (10), cu următorul cuprins:

„(10) Acțiunile sau lucrările de interes local prevăzute la alin. (1) pot fi, dar fără a se limita la acestea, lucrări de salubritate și/sau de întreținere spații verzi, de salubritate/întreținere obiective publice, inclusiv activități de sprijinire a serviciilor voluntare pentru

situații de urgență, pe baza recomandărilor acestora, precum și alte activități specifice stabilite prin hotărâre a consiliului local.”

3. După articolul 6 se introduc două noi articole, articolele 6¹ și 6², cu următorul cuprins:

„Art. 6¹. — (1) În scopul valorificării forței de muncă locale, primarii au obligația să întocmească planul de activități sezoniere pe baza solicitărilor primite de la persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale sau întreprinderi familiale care au nevoie de forță de muncă și funcționează pe raza unității administrativ-teritoriale, denumite în continuare *beneficiari de lucrări*.

(2) Planul de acțiune prevăzut la alin. (1) se aprobă prin dispoziție a primarului, se afișează la sediul primăriei și cuprinde activitățile sezoniere, beneficiarii de lucrări, precum și repartizarea persoanelor din familiile beneficiare de ajutor social pentru desfășurarea activităților sezoniere.

(3) Efectuarea activităților sezoniere nu exceptează persoanele de la îndeplinirea obligației prevăzute la art. 6 alin. (2).

(4) Repartizarea activităților sezoniere se realizează de către primar, după efectuarea de către beneficiarii de ajutor social a orelor de muncă stabilite în condițiile art. 6 alin. (2)—(4).

(5) Planul de acțiune prevăzut la alin. (1) se transmite agențiilor teritoriale în luna următoare aprobării, în termenul prevăzut la art. 13¹ alin. (3).

Art. 6². — (1) Persoanele care solicită forță de muncă pentru desfășurarea activităților sezoniere, potrivit art. 6¹ alin. (1), se adresează primarului, în scris, precizând activitatea ce urmează a fi desfășurată, numărul de lucrători solicitați și perioada de desfășurare a activității sezoniere.

(2) Remunerarea activității desfășurate potrivit alin. (1), norma de lucru, precum și alte obligații și îndatoriri se stabilesc prin negociere directă între beneficiarul de lucrări și persoana care prestează activitatea, în condițiile Legii nr. 52/2011 privind

exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

4. La articolul 72, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 72. — Face excepție de la îndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 6 alin. (2), desfășurarea activităților sezoniere prevăzute la art. 6¹ alin. (2) și a condiției prevăzute la art. 7 alin. (1) persoana aptă de muncă și care se află în una dintre următoarele situații:”

5. La articolul 15, alineatul (6) se abrogă.

6. La articolul 15, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) Refuzul unui loc de muncă oferit sau refuzul de a participa la serviciile pentru stimularea ocupării forței de muncă și de formare profesională oferite de agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă atrage încetarea dreptului la ajutorul social.”

7. La articolul 15, după alineatul (7) se introduce un nou alineat, alineatul (8), cu următorul cuprins:

„(8) În situația prevăzută la alin. (7), familia sau persoana singură poate solicita un nou drept după o perioadă de 12 luni de la data deciziei de încetare a dreptului la ajutorul social.”

8. După articolul 15 se introduce un nou articol, articolul 15¹, cu următorul cuprins:

„Art. 15¹. — (1) Lunar, pe data de 1 a fiecărei luni, pentru luna următoare, beneficiarii lucrărilor au obligația de a transmite primarului, în scris, situația cu persoanele apte de muncă din familiile beneficiare de ajutor social care au efectuat activitățile sezoniere, precum și numărul de ore efectuate.

(2) Pe baza situației prevăzute la alin. (1), primarul stabilește menținerea acordării ajutorului social sau încetarea acestuia.

(3) Refuzul repetat de două ori al persoanelor apte de muncă din familiile beneficiare de ajutor social de a efectua activitățile sezoniere conduce la încetarea dreptului.

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (3) persoanele care au acceptat un loc de muncă oferit sau participă la serviciile pentru stimularea ocupării forței de muncă și de formare profesională oferite de agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, după aprobarea listei prevăzute la art. 6¹ alin. (2).

(5) În situația prevăzută la alin. (2) se aplică prevederile art. 15 alin. (8).”

9. La articolul 20 alineatul (1), după litera e) se introduc două noi litere, literele f) și g), cu următorul cuprins:

„f) în cazul în care, după verificarea prevăzută la art. 14 alin. (1), se constată că familia sau persoana singură a realizat venituri din alte surse și acestea nu au fost declarate de titular conform art. 14 alin. (1), se dispune încetarea dreptului la ajutor social;

g) în cazul neîndeplinirii obligațiilor prevăzute la art. 15¹ alin. (3).”

10. La articolul 28¹, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 28¹. — (1) Constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 5.000 lei neîndeplinirea de către primar a obligațiilor prevăzute la art. 6 alin. (4) și alin. (7)—(9), art. 6¹ alin. (2), art. 11 alin. (2), art. 12 alin. (2), art. 13¹ alin. (3) și (4), art. 14¹ alin. (3), art. 15 alin. (3), art. 15¹ alin. (2), art. 17 alin. (1) și art. 20 alin. (3).”

11. Articolul 29 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 29. — (1) Ajutoarele reglementate prin prezenta lege reprezintă o formă de sprijin cu destinație specială, acordată din bugetul de stat, și nu se iau în considerare la stabilirea obligațiilor legale de plată sau a altor beneficii de asistență socială și se supun executării silite numai pentru recuperarea sumelor plătite necuvenit cu acest titlu, precum și în situația prevăzută la art. 21 alin. (3).

(2) Ajutoarele de urgență acordate în baza art. 28 alin. (1) și (2) nu se supun recuperării.”

Art. II. — Sumele plătite cu titlu de ajutoare de urgență în temeiul art. 28 alin. (1) și (2) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, constatate de către organele de control ca fiind acordate necuvenit și nerecuperate, nu se mai supun recuperării.

Art. III. — În termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului articol, Ministerul Muncii și Justiției Sociale va modifica în mod corespunzător Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. IV. — Prezenta lege intră în vigoare în termen de 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția art. III, care intră în vigoare la 3 zile de la publicare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

FLORIN IORDACHE

București, 19 iulie 2018.

Nr. 192.

PREȘEDINTELE SENATULUI

CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 18 iulie 2018.

Nr. 559.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru completarea Legii asistenței sociale nr. 292/2011

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Legea asistenței sociale nr. 292/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 106 se introduce un nou alineat, alineatul (2), cu următorul cuprins:

„(2) Ministerul Muncii și Justiției Sociale elaborează și publică anual un raport cu privire la stadiul acordării serviciilor sociale, care să conțină cel puțin:

- a) analiza situației serviciilor sociale din România;
- b) prezentarea situației actualizate a accesului diferitelor categorii de beneficiari la servicii sociale, dinamica și evoluția sectorului, bugetele alocate, cheltuieli efective cu serviciile sociale la nivelul județelor și la nivel național;

c) monitorizarea și evaluarea eficienței mecanismului de finanțare din domeniul serviciilor sociale, pe baza unor indicatori naționali;

d) monitorizarea la nivel național a procedurii unitare de evaluare a nevoilor sociale la nivel local;

e) standardele de cost actualizate pentru toate tipurile de servicii sociale;

f) analiza alocării bugetare în raport cu numărul estimat de beneficiari și costurile standard.”

2. La articolul 115, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Datele și informațiile prevăzute la alin. (2) se transmit și Ministerului Muncii și Justiției Sociale în scopul elaborării raportului prevăzut la art. 106 alin. (2), până la data de 31 martie a fiecărui an, pentru anul anterior, conform modelului aprobat prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale și afișat pe site-ul ministerului, în format editabil.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

PETRU-GABRIEL VLASE

PREȘEDINTELE SENATULUI

CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 19 iulie 2018.

Nr. 194.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru completarea
Legii asistenței sociale nr. 292/2011**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru completarea Legii asistenței sociale nr. 292/2011 și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 18 iulie 2018.

Nr. 561.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 125

din 20 martie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale alin. (5¹) al aceluiași articol din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan Sorin Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale alin. (5¹) al aceluiași articol din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, excepție ridicată de Sindicatul Național al Polițiștilor și Vameșilor „Pro Lex”, în numele membrilor săi Iulian Alexandru și alții, în Dosarul nr. 19.334/3/2016 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.318D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc autorul excepției și partea Poliția Locală Slobozia. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele Curții Constituționale nr. 2.366D/2016, 2.367D/2016, 48D/2017 și 1.815D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții de lege, excepție ridicată de Sindicatul Național al Polițiștilor și Vameșilor „Pro Lex”, în numele membrilor săi Petru Balint și alții, Alivian Petre Ardeleanu și alții, Mihai Botezatu și alții, și Ștefan Dănuț Andrei și alții, în dosarele nr. 21.808/3/2016, 22.616/3/2016 și 22.620/3/2016 ale Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, precum și în Dosarul nr. 21.037/3/2016 al Tribunalului Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal lipsesc Sindicatul Național al Polițiștilor și Vameșilor „Pro Lex” și părțile orașul Ineu, prin primar, orașul Târgu Cărbunești, prin primar, orașul Siret, prin primar, precum și George Adam, Marian Bostacă, George Haram, Iulian Lupașcu, Valeriu Preda, Traian Prisecariu, Ion Radu și Poliția locală Galați. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere identitatea de obiect a excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 2.318D/2016, 2.366D/2016, 2.367D/2016, 48D/2017 și 1.815D/2017, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.366D/2016, 2.367D/2016, 48D/2017 și 1.815D/2017 la Dosarul nr. 2.318D/2016, care este primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune

concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens, arată că legiuitorul este liber să stabilească reguli și excepții referitoare la salarizarea personalului plătit din fondurile publice, iar funcția publică este diferită, după cum se realizează în diferitele instituții publice. Prin urmare, tratamentul juridic diferențiat este justificat de situațiile diferite avute în vedere. În sprijinul celor arătate, invocă și Decizia Curții Constituționale nr. 242 din 19 aprilie 2016.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Sentința civilă nr. 5.221 din 27 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 19.334/3/2016, sentințele civile nr. 5.584 și nr. 5.585 din 11 octombrie 2016, pronunțate în dosarele nr. 21.808/3/2016 și nr. 22.616/3/2016 și Sentința civilă nr. 5.746 din 18 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 22.620/3/2016, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale alin. (5¹) al aceluiași articol din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice.** Excepția a fost ridicată de Sindicatul Național al Polițiștilor și Vameșilor „Pro Lex”, în calitate de reprezentant al membrilor săi, în cadrul unor acțiuni privind funcționarii publici.

8. Prin Sentința nr. 322 din 26 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 21.037/3/2016, **Tribunalul Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale alin. (5¹) al aceluiași articol din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014.** Excepția a fost ridicată de Sindicatul Național al Polițiștilor și Vameșilor „Pro Lex”, în calitate de reprezentant al membrilor săi, în cadrul unei acțiuni privind funcționarii publici.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, Sindicatul Național al Polițiștilor și Vameșilor „Pro Lex” susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale, în măsura în care instituie un regim diferențiat, discriminatoriu, la nivelul personalului salarizat din fonduri bugetare. Astfel, arată că, pentru o parte din personalul bugetar, se prevede plafonarea remunerației, în anul 2015, la nivelul lunii decembrie 2014, în timp ce, pentru alte categorii de personal bugetar, legiuitorul înțelege să înlăture disfuncționalitățile legate de nivelurile de salarizare diferită între persoane care au aceeași funcție și își desfășoară activitatea în același condiții. În această din urmă ipoteză se găsesc persoanele încadrate în ipoteza art. 1 alin. (5¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, dar nu și categoria funcționarilor publici din care membrii sindicatului fac parte.

10. Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și Tribunalul Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

11. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

12. **Guvernul**, invocând Decizia Curții Constituționale nr. 242 din 19 aprilie 2016, apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată.

13. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile de lege criticate nu contravin prevederilor constituționale, întrucât funcția publică este diferită, după cum se realizează în cadrul unei structuri a administrației publice, a Guvernului, a Președinției sau a Parlamentului, element ce justifică diversitatea situațiilor juridice în funcție de condițiile concrete ale fiecărei autorități.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatul Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 1 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale alin. (5¹) al aceluiași articol din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 18 decembrie 2014 și aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 6 aprilie 2015. Dispozițiile de lege criticate au următorul conținut: „(1) În anul 2015, *cuantumul brut al salariilor de bază/soldelor funcției de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice se menține la același nivel cu cel ce se acordă pentru luna decembrie 2014 în măsura în care personalul își desfășoară activitatea în aceleași condiții și nu se aplică valoarea de referință și coeficienții de ierarhizare corespunzători claselor de salarizare prevăzuți în anexele la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare.*

(2) În anul 2015, *cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, solda lunară brută/salariul lunar brut, indemnizația brută de încadrare se menține la același nivel cu cel ce se acordă personalului plătit din fonduri publice pentru luna decembrie 2014, în măsura în care personalul își desfășoară activitatea în aceleași condiții. [...]*

(5¹) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și (2), *personalul din aparatul de lucru al Parlamentului și din celelalte instituții și autorități publice, salarizat la același nivel, precum și personalul din cadrul Consiliului Concurenței și al Curții de Conturi, inclusiv*

personalul prevăzut la art. 5 din aceste instituții, care beneficiază de un cuantum al salariilor de bază și al sporurilor mai mici decât cele stabilite la nivel maxim în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice pentru fiecare funcție/grad/treaptă și gradație, va fi salarizat la nivelul maxim dacă își desfășoară activitatea în aceleași condiții.”

17. Curtea observă că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 au fost aplicabile în anul 2015, însă, având în vedere cele reținute prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit căroră „sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, apreciază că dispozițiile art. 1 alin. (1), (2) și (5¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 pot constitui obiect al analizei de constituționalitate.

18. Autorii excepției de neconstituționalitate consideră că aceste texte de lege sunt contrare următoarelor prevederi din Constituție: art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în fața legii și art. 41 alin. (2) privind munca și protecția socială a muncii. De asemenea, susțin că sunt încălcate prevederile art. 4 din Carta socială europeană, referitoare la dreptul la o salarizare echitabilă, și art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, privind dreptul la salariu egal pentru muncă egală.

19. Examinând dispozițiile de lege criticate, Curtea constată că Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a admis, prin Decizia nr. 23 din 26 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 9 noiembrie 2016, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (5¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, sintagma «salarizat la același nivel» are în vedere personalul din cadrul aparatului de lucru al Parlamentului, personalul din cadrul Consiliului Concurenței, al Curții de Conturi, precum și din cadrul celorlalte autorități și instituții publice enumerate de art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare; nivelul de salarizare ce va fi avut în vedere în interpretarea și aplicarea aceleiași norme este cel determinat prin aplicarea prevederilor art. 1 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul aceleiași autorități sau instituții publice.” Ca atare, normele criticate prin excepția de neconstituționalitate au primit interpretarea în sensul dorit de autorul excepției.

20. Curtea observă că sentințele prin care a fost sesizată au fost pronunțate la o dată ulterioară pronunțării Înaltei Curți de Casație și Justiție prin Decizia nr. 23 din 26 septembrie 2016, iar instanțele de judecată au avut în vedere interpretarea dată de instanța supremă și au soluționat cauzele în conformitate cu aceasta.

21. Prin urmare, constatând că aspectele de neconstituționalitate invocate au vizat o chestiune de interpretare și aplicare a legii, precum și că, în cauzele în care s-a ridicat prezenta excepție de neconstituționalitate, critica autorului a fost soluționată prin hotărârea prealabilă, în sensul dorit de acesta, Curtea apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

22. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale alin. (51) al aceluiași articol din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, excepție ridicată de Sindicatul Național al Polițiștilor și Vameșilor „Pro Lex”, în numele membrilor săi Iulian Alexandru și alții, Petru Balint și alții, Alivian Petre Ardeleanu și alții, Mihai Botezatu și alții, Ștefan Dănuț Andrei și alții în dosarele nr. 19.334/3/2016, 21.808/3/2016, 22.616/3/2016 și 22.620/3/2016 ale Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, precum și în Dosarul nr. 21.037/3/2016 al Tribunalului Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și Tribunalului Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 127

din 20 martie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan Sorin Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, excepție ridicată, din oficiu, de Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 180/4/2016. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.641D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile Liviu Chioșa și Ministerul Justiției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, Președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens invocă Decizia Curții Constituționale nr. 114 din 9 martie 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 31 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 180/4/2016, **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice**, excepție ridicată, din oficiu, de instanța de judecată.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă arată că dispozițiile de lege criticate, care prevăd că dobânda legală acordată de instanțele de judecată pentru plata cu întârziere a drepturilor salariale se achită eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, aduc atingere dispozițiilor art. 21 alin. (3) din Constituție, întrucât încalcă dreptul creditorului la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil. Ținând cont că executarea unei hotărâri judecătorești face parte integrantă din proces, eșalonarea plății dobânzii legale, acordate la rândul său pentru întârzierea la plata unor sume la care creditorul era îndreptățit, este de natură să prelungească situația litigioasă dintre părți pentru o perioadă excesivă. Instanța are în vedere că perioada litigiului nu cuprinde doar cei 5 ani cât durează eșalonarea, ci și perioada în care s-a judecat cererea de acordare a dobânzii legale și perioada în care s-a judecat și executat cererea de acordare a debitului principal. Nu trebuie omis, din acest punct de vedere, că dobânzile legale la care se referă textul de lege criticat sunt dobânzile acordate ca urmare a multiplelor eșalonări stabilite

prin ordonanțe de urgență anterioare cu privire la drepturile salariale ale personalului din sectorul bugetar. Prin urmare, pe lângă faptul că autoritățile publice nu au acordat personalului bugetar sumele integrale la care acesta era îndreptățit, ceea ce a generat numeroase litigii pe rolul instanțelor judecătorești, și pe lângă faptul că plata debitului principal, în urma acestor litigii, a fost deseori eșalonată, pe perioade de minimum 5 ani, prin textul criticat în prezenta cauză s-a introdus și eșalonarea debitului accesoriu, cu consecința recuperării integrale a prejudiciilor suferite de personalul din sistemul bugetar într-un termen de minimum 10 ani, la care se adaugă perioadele în care s-au judecat litigiile aflate pe rolul instanțelor judecătorești. Or, plata unor drepturi salariale restante într-un interval atât de lung nu este compatibilă cu dreptul la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, ceea ce aduce atingere atât dispozițiilor constituționale ale art. 21 alin. (3), cât și dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6. În opinia Judecătoriei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă, dispozițiile criticate aduc atingere și prevederilor art. 53 din Constituție, deoarece acestea afectează dreptul creditorului de a-i fi soluționată cauza într-un termen rezonabil, fără ca vreo circumstanță excepțională să justifice o asemenea măsură. Astfel, în condițiile în care statul român s-a aflat într-o perioadă de creștere economică, conform datelor furnizate de Institutul National de Statistică, invocarea unor constrângeri de natură bugetară nu mai constituie un motiv plauzibil pentru eșalonarea plății unor drepturi stabilite prin hotărâri judecătorești. Pe de altă parte, chiar dacă ar fi fost incidentă o situație de criză economică, aceasta nu poate justifica plata unui prejudiciu provocat de statul roman într-un termen excesiv de lung.

7. Instanța de judecată reține și că, aducând atingere dreptului creditorului la soluționarea cauzei sale într-un termen rezonabil, dispozițiile criticate înfrâng și prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție, conform cărora ordonanțele de urgență nu pot afecta drepturile prevăzute de Constituție.

8. De asemenea, susține că au fost încălcate prevederile art. 115 alin. (4) din Constituție, deoarece nu s-a motivat urgența adoptării textului criticat. Astfel, în expunerea de motive se invocă faptul că motivul adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 este dat de încetarea aplicabilității Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 103/2013. Or, această motivare nu oferă nicio explicație pentru care s-ar impune eșalonarea plății dobânzii legale stabilite prin hotărâri judecătorești, mai ales în condițiile în care textul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 face referire la hotărâri care se vor pronunța în viitor. Fiind vorba despre hotărâri încă nepronunțate când Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 a fost adoptată, Guvernul nu are cum să vorbească despre un anumit impact bugetar în cazul acestor potențiale hotărâri, fiind evident că nu impactul bugetar a generat adoptarea unei asemenea reglementări, ci doar tendința de perpetuare a unei practici instituite în perioada unei crize economice, practică ce nu mai are în prezent vreo justificare.

9. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale. În acest sens, invocă cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 190 din 2 martie 2010.

11. **Avocatul Poporului** arată că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale. Astfel, referitor la eșalonarea plății daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, consideră că, în considerarea unor situații, pentru menținerea echilibrului bugetar, statul poate impune asemenea măsuri de plată a „datoriilor” față de anumite

persoane care au calitatea de creditori ai statului. De altfel, legislația în materie permite cumulul dobânzilor cu despăgubirile datorate pentru prejudiciul creat ca urmare a întârzierii executării unei obligații. În sprijinul celor arătate, invocă și cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 244 din 7 aprilie 2015.

12. Totodată, Avocatul Poporului consideră că emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 a fost justificată de o situație de urgență. În acest sens, arată că problemele apărute în legătură cu executarea titlurilor executorii ale personalului bugetar au căpătat un caracter sistemic, întrucât sumele acordate prin hotărâri judecătorești, din cauza cuantumului acestora, au devenit în timp o sarcină oneroasă pentru bugetul statului, motiv pentru care Guvernul poate dispune asemenea măsuri de eșalonare a datoriilor față de creditorii statului. Prin normele criticate nu sunt afectate sau nesocotite drepturile și libertățile persoanelor fizice, ci, mai degrabă, întreaga ordonanță de urgență în ansamblul ei reglementează modul în care statul a înțeles să vină în sprijinul unor categorii de salariați din sistemul bugetar.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 18 decembrie 2014 și aprobată prin Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 6 aprilie 2015, dispoziții potrivit cărora *„Procedura de plată eșalonată prevăzută la alin. (1) se aplică și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești devenite executorii până la 31 decembrie 2015, având ca obiect acordarea de daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.”*

16. Autorul excepției consideră că dispozițiile de lege criticate contravin următoarelor prevederi constituționale: art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen echitabil, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți și art. 115 alin. (4) și (6) privind condițiile emiterii ordonanțelor de urgență și limitele domeniului de reglementare prin ordonanțe de urgență. De asemenea, consideră că sunt încălcate și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul la procesul echitabil.

17. **Examinând excepția de neconstituționalitate**, Curtea observă că, în jurisprudența sa, a analizat problematica referitoare la eșalonarea unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale. Astfel, prin Decizia nr. 190 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 9 aprilie 2010, Curtea a reținut că „autoritatea publică este ținută a constitui un arsenal de mijloace care să permită executarea hotărârilor judecătorești, executare văzută ca parte integrantă a procesului civil, fără a cărei finalizare dreptul de acces la justiție nu poate fi calificat ca real și efectiv.” Pentru aceasta, dispune „de un termen rezonabil pentru a identifica mijloacele adecvate de punere în executare

a hotărârilor judecătorești, acest termen neputând însă să depășească ceea ce este strict necesar pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite în situațiile excepționale date.”

18. Prin aceeași decizie, Curtea a precizat „că autoritățile statale nu se pot prevala de lipsa fondurilor necesare executării unei hotărâri judecătorești îndreptate împotriva sa, dar, în situații de excepție, cum ar fi îndatorare excesivă, încetare de plăți, dificultăți financiare deosebite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, a apreciat că stabilirea unui termen rezonabil pentru executare este o măsură ce intră în marja de apreciere a statului, respectând atât dreptul de acces la justiție, cât și dreptul la un proces echitabil (sub aspectul duratei procedurii)”. Astfel, „mecanismul eșalonării plății, ca modalitate de executare a unei hotărâri judecătorești, poate fi considerat în concordanță cu principiile consacrate de jurisprudența Curții Constituționale și Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă sunt respectate anumite condiții: tranșe de efectuare a plăților intermediare precis determinate, termen rezonabil de executare integrală, acoperirea eventualei devalorizări a sumei datorate. Executarea eșalonată a unor titluri executorii ce au ca obiect drepturi bănești nu este interzisă în niciun mod de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; executarea *uno actu* constituie doar o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura și unica posibilă modalitate de executare pe care Guvernul o poate aplica.”

19. În prezenta cauză, autorul excepției, având în vedere natura diferită a sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești devenite executorii, respectiv daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, apreciază că eșalonarea acestora prelungeste soluționarea litigiilor peste ceea ce poate fi considerat ca reprezentând un termen rezonabil.

20. Curtea apreciază că susținerile autorului excepției relevă, într-adevăr, o situație care poate pune în discuție respectarea cerinței unui termen rezonabil în soluționarea acțiunilor formulate în fața instanțelor de judecată, întrucât eșalonarea plății sumelor reprezentând dobânzi legale prelungeste situația litigioasă dintre părți, până la acoperirea în întregime a acestor sume. Pe de altă parte însă, observă că, deși diferite, sub aspectul naturii lor, de drepturile salariale la care s-a referit Curtea Constituțională în jurisprudența sa, drepturile bănești avute în vedere de autorul excepției sunt supuse totuși aceluiași condiționări ce țin de existența unor resurse financiare suficiente

pentru plata acestora și de riscul creării unor dezechilibre ori blocaje bugetare, fiind aplicabile, *mutatis mutandis*, aceleași considerente pe care le-a reținut în Decizia nr. 190 din 2 martie 2010. Prin urmare, reglementând modul de acordare a dobânzilor legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale din sectorul bugetar, legiuitorul a urmărit realizarea acestor drepturi într-o manieră care să nu afecteze modul de îndeplinire a altor obligații financiare și realizarea altor drepturi cuvenite personalului din sectorul bugetar prin insuficiența fondurilor.

21. Autorul excepției consideră că riscul afectării sustenabilității finanțelor publice invocat în nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 nu este justificat, existând resurse bugetare suficiente pe fondul creșterii economice.

22. Curtea apreciază că aceasta nu este o veritabilă critică de neconstituționalitate, întrucât vizează oportunitatea reglementării și veridicitatea celor afirmate de Guvern în nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014. Or, acestea sunt aspecte care nu intră în aria de control exercitată de instanța de contencios constituțional.

23. De asemenea, autorul excepției susține că, nefiind definitive, hotărârile judecătorești vizând acordarea dobânzilor legale nu puteau fi avute în vedere cu prilejul emiterii ordonanței de urgență ale cărei dispoziții sunt criticate.

24. Față de această critică, Curtea reține că textul de lege criticat se referă la hotărâri judecătorești devenite executorii până la data de 31 decembrie 2015, deci în perioada de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014. Chiar dacă unele dintre aceste hotărâri nu deveniseră executorii la data emiterii acestui act normativ, legiuitorul putea estima impactul bugetar al acestora având în vedere numărul acțiunilor aflate pe rolul instanțelor având ca obiect acordarea de daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.

25. În sfârșit, în ceea ce privește existența unei situații extraordinare, care să justifice emiteria Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014, Curtea constată că, prin Decizia nr. 443 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 29 iulie 2016, a reținut că această condiție impusă de prevederile art. 115 alin. (4) din Constituție este îndeplinită.

26. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 180/4/2016 și constată că dispozițiile art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 387

din 5 iunie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și ale art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de Luminița-Cătălina Ciobotaru în Dosarul nr. 42.072/3/2015 al Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.227D/2016.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 20 martie 2018, cu participarea autorului excepției, a părții Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Laserilor, Plasmei și Radiației, reprezentată de avocat Marius-Cătălin Preduț, cu împuternicire avocațială depusă la dosar, precum și a reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriaz, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având în vedere cererea de amânare a pronunțării, în vederea depunerii de concluzii scrise, formulată de autoarea excepției de neconstituționalitate, Curtea, în temeiul art. 222 alin. (2) din Codul de procedură civilă coroborate cu ale art. 14 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, a amânat pronunțarea la data de 3 aprilie 2018. La data de 3 aprilie 2018, având în vedere imposibilitatea constituirii legale a completului, Curtea, în temeiul art. 57 din Legea nr. 47/1992, republicată, și ale art. 56 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, a amânat pronunțarea la data de 19 aprilie 2018, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, a amânat pronunțarea la data de 26 aprilie 2018 și apoi, pentru același motiv, la data de 22 mai 2018. La data de 22 mai 2018, având în vedere imposibilitatea constituirii legale a completului, Curtea a amânat pronunțarea la data de 5 iunie 2018, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 18 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 42.072/3/2015, **Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind**

sistemul unitar de pensii publice. Excepția a fost ridicată de Luminița-Cătălina Ciobotaru cu prilejul soluționării contestației formulate împotriva deciziei de concediere, având ca teme dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** autoarea excepției susține că art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 încalcă prevederile art. 1 alin. (3), art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1) și art. 41 alin. (1) din Constituție, în măsura în care se interpretează că împlinirea vârstei de pensionare a femeii, mai mică decât cea a bărbatului, constituie un motiv obligatoriu de încetare a contractului individual de muncă, potrivit art. 56 alin. (1) lit. c) din Codul muncii. Astfel, arată că se consideră discriminată în raport cu bărbatul, al căror contract individual de muncă încetează la o vârstă mai înaintată și îi este afectat dreptul la muncă. De asemenea, consideră că dispozițiile de lege criticate încalcă și prevederile art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție, prin raportare la directivele europene în domeniu și la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. În acest sens, amintește Hotărârea din 26 februarie 1986, pronunțată în Cauza *M. H. Marshall împotriva Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority (Teaching)*, paragraful 26, în care s-a statuat că „nici politica de angajare a pârâtei, nici regimul legal de securitate socială nu obligă o persoană să se pensioneze la împlinirea vârstei minime la care are dreptul să se pensioneze. Dimpotrivă, dispozițiile legislației naționale au în vedere o eventuală continuare a activității profesionale dincolo de vârsta normală de la care se poate acorda pensia. În astfel de circumstanțe, ar fi dificil de justificat concedierea unei femei prin motive bazate pe sex și pe vârstă.” Totodată, invocă cele reținute în dispozitivul hotărârii amintite, potrivit cărora „articolul 5 alineatul (1) din Directiva 76/207 trebuie să fie interpretat în sensul că o politică generală de concediere care implică concedierea unei femei, având ca singur motiv faptul că aceasta a atins sau a depășit vârsta la care are dreptul la o pensie de stat și care este diferită pentru bărbați și femei în temeiul legislației naționale, constituie o discriminare pe criterii de sex interzisă prin această directivă”, iar „articolul 5 alineatul (1) din Directiva 76/207 a Consiliului din 9 februarie 1976 privind interzicerea oricărei discriminări pe criterii de sex în ceea ce privește condițiile de muncă, inclusiv condițiile de concediere, poate fi invocat, împotriva unei autorități a statului care acționează în calitate de angajator, pentru a evita aplicarea oricăror dispoziții naționale neconforme cu articolul 5 alineatul (1).”

5. **Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale** consideră că autoarei excepției de neconstituționalitate i s-a aplicat un tratament discriminatoriu care a constat în concedierea pe criteriul de sex, la împlinirea vârstei standard de pensionare, diferită de cea a colegilor bărbați, și nu în funcție de performanța muncii sale în comparație cu cea a colegilor săi, angajatorul nedovedind în niciun fel care au fost carențele în pregătirea acesteia în raport cu colegii bărbați, care desfășurau activități identice, în condiții

de muncă identice, cu aceeași salarizare și drepturi egale convenite prin contractul de muncă individual sau colectiv.

6. Instanța de judecată amintește și că, în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, noțiunea de concediere include și impunerea unei limite de vârstă pentru încetarea obligatorie a activității, chiar dacă această încetare a activității implică acordarea unei pensii. De asemenea, amintește că, în jurisprudența aceleiași instanțe europene, așa cum este Hotărârea din 26 februarie 1986, pronunțată în Cauza *M.H. Marshall împotriva Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority*, art. 5 alin. (1) din Directiva 76/207/CEE a fost interpretat în sensul că o politică generală de concediere care implică concedierea unei femei având ca singur motiv faptul că aceasta a atins sau a depășit vârsta la care are dreptul la o pensie de stat și care este diferită pentru bărbați și femei, în temeiul legislației naționale, constituie o discriminare pe criterii de sex. De asemenea, menționează că dispozițiile art. 5 din Directiva 76/207/CEE au fost încorporate în art. 3 lit. c) din Directiva de modificare 202/73/CEE privind principiul egalității de tratament pe criterii de sex în ceea ce privește condițiile de încadrare în muncă, inclusiv de concediere.

7. Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale precizează însă și că stabilirea unor vârste de pensionare diferite pentru femei și bărbați nu echivalează cu o discriminare pe criterii de sex, ci constituie o măsură de protecție socială pe care statul o ia în legătură cu femeile, care au posibilitatea, și nu obligația de a solicita pensie mai devreme decât bărbații.

8. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată. În acest sens, invocă deciziile nr. 191 din 28 februarie 2008 și nr. 1.612 din 15 decembrie 2010, prin care Curtea Constituțională a constatat constituționalitatea dispozițiilor legale care prevăd vârste diferite de pensionare pentru bărbați și femei.

10. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale. În acest sens, arată că dispozițiile art. 53 din Legea nr. 263/2010 au ca obiect stabilirea vârstei standard de pensionare, iar cele ale art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Codul muncii se referă la încetarea de drept a contractului individual de muncă existent la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare. Astfel, observă că încetarea de drept a contractului de muncă are un regim juridic diferit față de concediere, iar, pe de altă parte, contractul de muncă încetează de drept la îndeplinirea dublei condiții privind vârsta și stagiul minim de cotizare. Art. 53 din Legea nr. 263/2010 stabilește doar vârsta standard de pensionare, ceea ce intră în competența exclusivă a legiuitorului, fără a aduce atingere valorilor unui stat de drept, democratic și social, sau egalității între cetățeni și se aplică în mod egal tuturor cetățenilor. Totodată, menționează că încetarea de drept a contractului de muncă în vederea acordării drepturilor la pensie nu reprezintă o îngrădire a dreptului la muncă, acesta putând fi exercitat în condițiile legii și după îndeplinirea condițiilor de pensionare.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, așa cum rezultă din încheierea de sesizare a Curții Constituționale, îl constituie dispozițiile art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, dispoziții potrivit cărora *„Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.”*

14. Analizând motivarea excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că, în realitate, critica de neconstituționalitate vizează doar dispozițiile tezei întâi a art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, care stabilesc vârsta de pensionare diferită pentru femei în raport cu bărbații.

15. De asemenea, Curtea constată că autoarea excepției critică textul de lege mai sus amintit în coroborare cu dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, dispoziții potrivit cărora: *„(1) Contractul individual de muncă existent încetează de drept: c) la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare; la data comunicării deciziei de pensie în cazul pensiei de invaliditate de gradul III, pensiei anticipate parțiale, pensiei anticipate, pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare; la data comunicării deciziei medicale asupra capacității de muncă în cazul invalidității de gradul I sau II.”*

16. Prin Decizia nr. 1.227 din 20 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 17 din 10 ianuarie 2012, și Decizia nr. 122 din 6 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 27 mai 2014, Curtea Constituțională a reținut că, deși excepția de neconstituționalitate prezintă particularități semnificative, ea se încadrează în categoria excepțiilor procesuale și reprezintă, deci, un mijloc procedural prin care, în condițiile legii, partea interesată, procurorul sau instanța, din oficiu, invocă, în cadrul procesului și fără a pune în discuție fondul dreptului, neconformitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță cu Legea fundamentală. Sesizarea Curții este subsecventă efectuării controlului privind îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a excepției realizat de către instanța judecătorească sau de arbitraj comercial, care are rolul de prim filtru în cadrul etapei judecătorești a procedurii soluționării excepției de neconstituționalitate. Potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, *„dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1), (2) sau (3), instanța respinge printr-o încheiere motivată cererea de sesizare a Curții Constituționale, încheierea poate fi atacată numai cu recurs la instanța imediat superioară, în termen de 48 de ore de la pronunțare; recursul se judecă în termen de 3 zile”.*

17. Astfel, întrucât excepția de neconstituționalitate reprezintă un incident procedural prin intermediul căruia autorul solicită instanței judecătorești sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului de constituționalitate, instanța, exercitându-și competența prevăzută de lege, trebuie să

constate admisibilitatea sau inadmisibilitatea excepției, în cadrul considerentelor hotărârii, și să dispună sesizarea Curții, respectiv respingerea cererii de sesizare a Curții, prin dispozitivul aceleiași hotărâri.

18. În ipoteza formulării unei excepții prin care se invocă neconstituționalitatea mai multor dispoziții din legi sau ordonanțe, instanța judecătorească are obligația de a analiza întrunirea condițiilor de admisibilitate referitoare la fiecare dintre dispozițiile vizate și de a se pronunța cu privire la sesizarea Curții sau la respingerea cererii de sesizare, corespunzător rezultatului controlului efectuat. Cu alte cuvinte, formularea unor critici de neconstituționalitate care vizează dispoziții diferite din legi sau ordonanțe necesită o analiză a fiecăruia dintre aceste texte în ceea ce privește îndeplinirea condițiilor de admisibilitate.

19. Prin urmare, Curtea a constatat că omisiunea instanței judecătorești de a se pronunța cu privire la unele dispoziții din legi sau ordonanțe a căror neconstituționalitate a fost invocată de autorul excepției nu poate avea drept consecință înlăturarea controlului de constituționalitate. A admite o soluție contrară echivalează cu atribuirea unor efecte „*extra legem*” și chiar „*contra legem*” omisiunii sau refuzului instanței judecătorești de a se pronunța cu privire la cererea de sesizare a Curții Constituționale având ca obiect soluționarea unei excepții de neconstituționalitate. Într-o atare ipoteză, conduita instanței judecătorești s-ar constitui într-o modalitate de paralizare a exercitării dreptului conferit de Constituție autorilor excepției de a o invoca și, în mod corelativ, de a primi soluția rezultată din controlul legii de către instanța de contencios constituțional.

20. Având în vedere cele mai sus arătate, Curtea a reținut că, în cazul în care instanța de judecată sesizează Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a anumitor dispoziții din legi sau ordonanțe fără a se pronunța asupra altora, criticate în cadrul aceleiași excepții de neconstituționalitate, instanța de contencios constituțional va analiza excepția de neconstituționalitate astfel cum aceasta a fost ridicată de autorul său. Abia în ipoteza în care instanța judecătorească, prin dispozitivul hotărârii, consideră excepția referitoare la una/unele dintre dispozițiile legale criticate ca fiind inadmisibilă, fiind contrară prevederilor art. 29 alin. (1), (2) sau (3) din Legea nr. 47/1992, și respinge cererea de sesizare cu această motivare, Curtea Constituțională nu se va pronunța cu privire la această excepție. În această împrejurare, autorul are, potrivit art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, posibilitatea atacării cu recurs la instanța imediat superioară, în termen de 48 de ore de la pronunțare, a soluției de respingere ca inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate.

21. Raportându-se la aceste repere jurisprudențiale, Curtea va reține ca reprezentând obiect al excepției de neconstituționalitate, în prezenta cauză, atât dispozițiile art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010, cât și dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003.

22. Autoarea excepției susține că dispozițiile de lege criticate contravin următoarelor texte din Constituție: art. 1 alin. (3) privind statul român, art. 4 alin. (2) referitor la egalitatea între cetățeni, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 41 alin. (1) referitor la dreptul la muncă și art. 148 alin. (2) și (4) referitor la integrarea în Uniunea Europeană.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că soluția legislativă potrivit căreia femeile se pot pensiona la o vârstă diferită de cea a bărbaților a constituit, în numeroase rânduri și din perspective diferite, obiect al controlului de constituționalitate. Așa cum instanța de contencios constituțional a observat prin Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2010, „criticile au fost invocate nu doar din perspectiva bărbaților, care s-au considerat discriminați prin obligația de a munci până la o vârstă mai înaintată decât

femeile, așa cum relevă Decizia nr. 888 din 30 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 54 din 24 ianuarie 2007, dar și din perspectiva femeilor, nemulțumite de faptul că la împlinirea vârstei prevăzute de lege, mai mică decât cea a bărbaților, femeia poate fi pensionată, ceea ce reprezintă o discriminare, o atingere adusă dreptului la muncă și o vătămare a dreptului la un nivel de trai decent. În acest sens, poate fi amintită Decizia nr. 107 din 1 noiembrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 26 aprilie 1996.”

24. Poziția Curții Constituționale față de aceste critici a cunoscut o evoluție graduală, de la respingerea lor ca neîntemeiate, justificat de faptul că „datorită imperativelor legate de creșterea și educarea copiilor, îndeosebi în primii ani, sarcinilor sporite ce revin femeilor în gospodărie, lipsei unor modalități sociale și economice larg accesibile, în perioada actuală de tranziție, care să le degreveze de aceste obligații, precum și altor aspecte care îngreunează ascensiunea lor profesională (concedii de maternitate, concedii postnatale, concedii pentru îngrijirea copilului bolnav, interdicțiile cu scop de protecție de a lucra în anumite condiții etc.), precum și altor împrejurări, femeile sunt în situații ce le dezavantajează față de bărbați” (Decizia nr. 107 din 1 noiembrie 1995), până la a admite, de principiu, că realitățile sociale au cunoscut modificări, permițând evoluția gradată către o reglementare uniformă, sub aspectul condițiilor de pensionare, pentru femei și bărbați (Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010).

25. Cu toate acestea, Curtea precizează că, recunoscând evoluția realităților sociale într-un sens care permite legiuitorului să aibă în vedere, în viitor, o egalizare treptată a tratamentului juridic între bărbați și femei sub aspectul vârstei de pensionare, prin Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, nu s-a pronunțat tranșant asupra oportunității unei asemenea măsuri și a amintit că între condițiile sociale din România și standardele întrunite în alte țări, care justifică instituirea unei reglementări nediferențiate între bărbați și femei sub aspectul pensionării, sunt încă deosebiri. De altfel, legiuitorul a renunțat la soluția egalizării vârstei de pensionare între femei și bărbați, existentă în Legea privind sistemul unitar de pensii publice (devenită ulterior Legea nr. 263/2010), în forma anterioară promulgării de Președintele României și analizată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, și a prevăzut vârste diferite de pensionare pentru femei în raport cu bărbații.

26. Prin urmare, Curtea reține, în acord cu cele statuate prin Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, că o eventuală soluție de uniformizare a vârstei de pensionare între femei și bărbați nu se poate realiza decât în măsura în care este justificată de realitățile sociale și în mod gradual, odată ce contextul legal și cel social susțin, în mod real, o astfel de soluție. Doar în acest fel, înlăturarea unei măsuri legislative destinate să compenseze dezavantajele sociale cărora sunt supuse femeile este în acord cu prevederile constituționale privind egalitatea în drepturi a cetățenilor care, așa cum a statuat Curtea Constituțională în numeroase rânduri în jurisprudența sa, exemplu fiind Decizia nr. 545 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 6 iulie 2011, presupune instituirea unui tratament juridic egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, dar, în același timp, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite.

27. Or, Curtea observă că, în contextul actual, legiuitorul a apreciat că impunerea unui tratament juridic uniform nu este adaptată încă realităților sociale din România, astfel că egalizarea vârstei de pensionare între femei și bărbați ar echivala cu o aplicare rigidă a principiului egalității în drepturi a cetățenilor între categorii de persoane, respectiv între bărbați și femei, care nu se află în situații identice și, prin urmare, cu o

încălcarea a spiritului acestui principiu constituțional. În consecință, Curtea respinge critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 în raport cu prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1).

28. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a respins și criticile de neconstituționalitate ale art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 care se refereau la încălcarea dreptului la muncă, reținând că femeile își pot exercita dreptul la muncă și după ce au fost pensionate și pot cumula pensia cu salariul. (Decizia nr. 107 din 1 noiembrie 1995). Curtea apreciază că nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea considerentelor jurisprudențiale mai sus amintite, de vreme ce art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 se rezumă la a prevedea doar condițiile pe care o persoană trebuie să le îndeplinească pentru a dobândi dreptul la pensie în sistemul public de pensii și nu instituie o interdicție în vederea exercitării dreptului la muncă, după ce sunt întrunite aceste condiții.

29. În prezenta cauză, însă, autoarea excepției de neconstituționalitate pune în discuție și dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003. Astfel, aceasta nu contestă faptul că, după ce se pensionează, își poate exercita dreptul la muncă, prin încheierea unui nou contract individual de muncă, însă arată că, potrivit acestor dispoziții de lege, contractul individual de muncă în curs la data împlinirii vârstei legale de pensionare va înceta de drept, mai devreme pentru femei decât pentru bărbați. Prin urmare, exercițiul dreptului la muncă al femeii aflate la vârsta pensionării este condiționat de încheierea unui nou contract individual de muncă, dacă angajatorul va consimți în acest sens. Or, privită din perspectiva unei femei care dorește să-și exercite dreptul la muncă în aceleași condiții ca bărbații, această reglementare nu mai apare ca o măsură favorabilă, menită să vină în sprijinul său, ci îmbracă valențele unei discriminări negative, având ca teme criteriul sexului.

30. Analizând această critică, Curtea apreciază că este necesară sublinierea distincției dintre problematica vizând condițiile de pensionare de cea referitoare la încetarea de drept a contractului individual de muncă. Departajarea acestor problematici nu rezultă doar din sediul diferit al reglementărilor naționale — Legea nr. 263/2010, în ceea ce privește stabilirea condițiilor de pensionare, și Legea nr. 53/2003, referitor la situațiile în care încetează contractul individual de muncă —, dar și din reglementarea diferită a acestor instituții la nivel european. Este relevantă, în acest sens, distincția pe care Curtea de Justiție a Uniunii Europene o face între condițiile de pensionare (care permit stabilirea unor vârste diferite între bărbați și femei) și condițiile de încetare a contractului de muncă, care trebuie să fie uniforme pentru bărbați și femei. Astfel, atât prin Hotărârea din 26 februarie 1986, pronunțată în Cauza *M. H. Marshall împotriva Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority (Teaching)*, paragrafele 32 și 36, cât și prin Hotărârea din 18 noiembrie 2010, pronunțată în Cauza *Pensionsversicherungsanstalt împotriva Christine Kleist*, paragraful 24, instanța europeană a subliniat că „problema condițiilor de acordare a pensiei pentru limită de vârstă, pe de o parte, și cea a condițiilor de încetare a raportului de muncă, pe de altă parte, sunt distincte”. În acest sens a făcut o departajare clară între dispozițiile Directivei 76/207/CEE a Consiliului din 9 februarie 1976 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrarea în muncă, la formarea și la promovarea profesională, precum și condițiile de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 39 din 14 februarie 1976, dispoziții care prevedeau aplicarea principiului egalității de tratament în privința condițiilor de muncă, inclusiv a celor care reglementează

concedierea și care presupuneau ca bărbaților și femeilor să li se garanteze aceleași condiții, fără discriminare pe criterii de sex [art. 5 alin. (1), respectiv art. 3 alin. (1) lit. c)] și dispozițiile Directivei Consiliului 79/7/CEE din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 6 din 10 ianuarie 1979, prevederi legale potrivit cărora puteau fi excluse din câmpul de aplicare al acestei din urmă directive reglementările naționale referitoare la stabilirea vârstei de pensionare în vederea acordării pensiei pentru limită de vârstă, astfel că statele membre puteau stabili vârste de pensionare diferite pentru femei în raport cu bărbații [art. 7 alin. (1) lit. a)]. În acest sens, instanța europeană, în Cauza *M. H. Marshall împotriva Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority (Teaching)*, paragraful 37, sublinia că „în timp ce excepția prevăzută la art. 7 din Directiva 79/7 are în vedere consecințele care decurg din limita de vârstă pentru prestațiile de securitate socială, prezenta cauză vizează problema concedierii în sensul articolului 5 din Directiva 76/207.” Aceleași considerente au fost reținute și prin Ordonanța din 7 februarie 2018, pronunțată de Curtea de la Luxembourg în cauzele conexe *Manuela Maturi, Laura Di Segni, Isabella Lo Balbo, Maria Badini, Loredana Barbanera împotriva Fondazione Teatro dell'Opera di Roma, și Fondazione Teatro dell'Opera di Roma împotriva Manuela Maturi, Laura Di Segni, Isabella Lo Balbo, Maria Badini, Loredana Barbanera, Luca Troiano, Mauro Murri (C-142/17), și Catia Passeri împotriva Fondazione Teatro dell'Opera di Roma (C-143/17)*, paragrafele 25 și 26, raportat la prevederile actuale ale art. 14 alin. (1) lit. c) din Directiva 2006/54/CE a Parlamentului european și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 204 din 26 iulie 2006, dispoziții care interzic orice discriminare directă sau indirectă pe criteriul sexului în sectoarele public sau privat, inclusiv organismele publice, în ceea ce privește „condițiile de încadrare în muncă și de muncă, inclusiv condițiile de concediere, precum și remunerația, astfel cum este prevăzut la articolul 141 din tratat”, înlocuind, astfel, dispozițiile abrogate ale Directivei 76/207, mai sus amintite.

31. Prin urmare, Curtea Constituțională consideră că jurisprudența sa anterioară referitoare la reglementarea care stabilește vârste diferite de pensionare pentru femei în raport cu bărbații nu este aplicabilă și cu privire la prevederile de lege care stabilesc condițiile încetării de drept a contractului individual de muncă, aceasta impunând o analiză separată.

32. Examinând, în consecință, criticile de neconstituționalitate raportate la dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, Curtea reține că acestea instituie o cauză de încetare de drept a contractului individual de muncă la data îndeplinirii condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare. Această prevedere legală se aplică, deopotrivă, femeilor și bărbaților, însă de la vârste diferite, de vreme ce vârsta de pensionare prevăzută de lege pentru femei este diferită de cea a bărbaților, potrivit art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010.

33. Curtea observă că, în vreme ce dispozițiile art. 53 din Legea nr. 263/2010 stabilesc condițiile necesare pentru a dobândi pensia pentru limită de vârstă, art. 56 din Legea nr. 53/2003 nu instituie o opțiune pentru salariat cu privire la continuarea raportului de muncă aflat în desfășurare la împlinirea vârstei de pensionare. De altfel, încetarea contractului individual de muncă nu este lăsată nici la dispoziția

angajatorului, ci acționează *ope legis*. Astfel, singura posibilitate a unei persoane care îndeplinește condițiile de vârstă standard și de stagiul minim de cotizare pentru pensionare de a continua raporturile de muncă în temeiul unui contract individual de muncă o reprezintă încheierea unui nou contract, la aceleași angajator, dacă acesta va fi dispus, ori la un alt angajator.

34. Or, din această perspectivă, diferența de tratament juridic între bărbați și femei sub aspectul vârstei la care încetează de drept contractul individual de muncă își pierde, în mod evident, caracterul de măsură menită să vină în sprijinul femeilor, în considerarea unor condiții sociale, familiale și economice mai puțin favorabile, ci, dimpotrivă, creează o situație dezavantajoasă pentru acele femei care doresc să-și exercite acest drept în condiții egale cu bărbații. Astfel, ca efect al dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003, reglementarea cu efect social reparator pentru femei, conținută de art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010, se transformă într-o reglementare discriminatorie, care afectează exercițiul dreptului la muncă al femeilor în raport cu cel al bărbaților.

35. Așa cum Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa recentă, „dreptul la muncă este un drept complex, ce implică diferite aspecte, dintre care libertatea alegerii profesiei și a locului de muncă reprezintă numai una dintre componentele acestui drept. Astfel, odată dobândit un loc de muncă, acesta trebuie să se bucure de o serie de garanții care să-i asigure stabilitatea, neputând fi de conceput că prevederile constituționale ar asigura libertatea de a obține un loc de muncă, dar nu și garantarea păstrării acestuia, cu respectarea, evidentă, a condițiilor și limitelor constituționale.” (a se vedea în acest sens paragraful 30 din Decizia nr. 279 din 23 aprilie 2015). Or, Curtea apreciază că posibilitatea pe care o are femeia de a-și exercita dreptul la muncă și după pensionare, prin încheierea unui nou contract individual de muncă, nu reprezintă o garanție suficientă a acestui drept fundamental. Mai mult, Curtea constată că, într-o atare situație, operează o restrângere a exercițiului dreptului la muncă întemeiată exclusiv pe criteriul de sex, ceea ce nu întrunește exigențele unei justificări obiective și raționale. Rațiunile care explică instituirea unui tratament diferit între bărbați și femei în ceea ce privește condițiile obținerii dreptului la pensie nu își păstrează fundamentarea logică atunci când sunt transpuse în materia referitoare la încetarea de drept a raportului de muncă și nu pot fi invocate, în consecință, ca temei al unei reglementări diferite în această din urmă situație.

36. Prin urmare, Curtea apreciază că încetarea raportului de muncă al femeii la o vârstă mai redusă decât a bărbatului poate și trebuie să rămână o opțiune a acesteia, în contextul social actual. Transformarea acestui beneficiu legal într-o consecință asupra încetării contractului individual de muncă ce decurge *ope legis* dobândește valențe neconstituționale, în măsura în care ignoră voința femeii de a fi supusă unui tratament egal cu cel aplicabil bărbaților. **Astfel, dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 sunt constituționale numai în măsura în care, la împlinirea vârstei legale de pensionare, dau dreptul femeii să opteze fie pentru deschiderea dreptului la pensie și încetarea contractului individual de muncă în curs, fie pentru continuarea acestui contract, până la împlinirea vârstei legale de pensionare prevăzute pentru bărbați, la acea dată. În prima ipoteză, când optează pentru deschiderea dreptului la pensie, contractul individual de muncă în curs încetează de drept, iar dreptul la muncă va putea fi exercitat numai după încheierea unui nou contract, dacă angajatorul consimte în acest sens. Din contră, în măsura în care salariața optează pentru continuarea raportului de muncă, până la împlinirea vârstei de pensionare prevăzute de lege pentru bărbați, exercițiul dreptului la muncă nu este condiționat de încheierea unui nou contract**

și de voința angajatorului, dar dreptul la pensie nu va putea fi solicitat simultan. Curtea observă că, potrivit dispozițiilor art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei, dar că, atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5 la această lege. De asemenea, Curtea reține că, potrivit anexei amintite, în urma creșterii eșalonate, vârsta de pensionare a bărbaților a atins, începând cu ianuarie 2015, plafonul de 65 de ani, însă vârsta de pensionare a femeii va crește până la atingerea plafonului de 63 de ani, în luna ianuarie 2030. În condițiile în care legiuitorul va înțelege să modifice vârstele de pensionare, aceste considerente își păstrează valabilitatea, urmând a fi avute în vedere dispozițiile în vigoare la data împlinirii vârstei de pensionare de către salariați.

37. Curtea consideră că această interpretare este în sensul reglementărilor europene, așa cum reiese din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Astfel, Curtea reține că, potrivit art. 14 alin. (1) lit. c) din Directiva 2006/54/CE, „se interzice orice discriminare directă sau indirectă pe criteriul sexului în sectoarele public sau privat, inclusiv organismele publice, în ceea ce privește: [...] c) condițiile de încadrare în muncă și de muncă, inclusiv condițiile de concediere, precum și remunerația, astfel cum este prevăzut la articolul 141 din tratat.” Așa cum s-a reținut și mai sus, o reglementare asemănătoare s-a regăsit și în Directiva 76/207/CEE. Prin Hotărârea din 26 februarie 1986, pronunțată în Cauza *M. H. Marshall împotriva Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority (Teaching)*, paragraful 38, Hotărârea din 18 noiembrie 2010, pronunțată în Cauza *Pensionsversicherungsanstalt împotriva Christine Kleist*, paragraful 28, și Ordonanța din 7 februarie 2018, pronunțată de Curtea de la Luxembourg în cauzele conexe *Manuela Maturi, Laura Di Segni, Isabella Lo Balbo, Maria Badini, Loredana Barbanera împotriva Fondazione Teatro dell'Opera di Roma, și Fondazione Teatro dell'Opera di Roma împotriva Manuela Maturi, Laura Di Segni, Isabella Lo Balbo, Maria Badini, Loredana Barbanera, Luca Troiano, Mauro Murri (C-142/17), și Catia Passeri împotriva Fondazione Teatro dell'Opera di Roma (C-143/17)* paragraful 28, instanța europeană a statuat că o politică generală de concediere care presupune concedierea unei salariate doar pentru motivul că a atins sau a depășit vârsta de la care aceasta are dreptul la pensie pentru limită de vârstă, care, potrivit legislației naționale este diferită pentru bărbați și pentru femei, constituie discriminare pe criterii de sex, interzisă de prevederile directivelor amintite.

38. Pronunțându-se în acest sens, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a avut în vedere reglementări naționale comparabile cu cele analizate de Curtea Constituțională în prezenta cauză. Astfel, spre exemplu, în hotărârea pronunțată în Cauza *Pensionsversicherungsanstalt împotriva Christine Kleist*, instanța europeană a avut în vedere compatibilitatea reglementărilor naționale din Austria referitoare la stabilirea unor vârste diferite de pensionare pentru femei în raport cu bărbații, respectiv la posibilitatea persoanelor de a fi concediate atunci când au dobândit dreptul la pensie pentru limită de vârstă.

39. Chiar dacă în spețe adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene încetarea raportului de muncă era rezultatul concedierii și nu opera de drept, aceasta era fundamentată pe reglementările legale naționale și nu reprezenta un simplu act discreționar al angajatorului, astfel că, în opinia Curții Constituționale, considerentele reținute de instanța europeană sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în ceea ce privește dispozițiile supuse controlului de constituționalitate în prezenta cauză.

40. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, și, cu unanimitate de voturi, în privința dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, excepție ridicată de Luminița-Cătălina Ciobotaru în Dosarul nr. 42.072/3/2015 al Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că acestea sunt constituționale în măsura în care sintagma „*condiții de vârstă standard*” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea executării contractului individual de muncă, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că acestea sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din 5 iunie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 095071